

Èae de dōne ori in septemana: **Joi-a si Dominica**; era candu va pretiende importantia materieloru, va esi de trei seu de patru ori in septemana.

Pretiuu de prenumeratiune.
 pentru Austria:
 pe annu intregu ..... 8 fl. v. a.
 „ diumetate de annu ..... 4 fl. v. a.
 „ patrariu ..... 2 fl. v. a.
 pentru Romania si strainetate:
 „ annu intregu ..... 12 fl. v. a.
 „ diumetate de annu ..... 6 fl. v. a.

ALBINA.

Prenumeratiuni se facu la toti dd. corespondinti ai nostri, si de a dreptulu la Redactiune **Stationsgasse Nr. 1**, unde sunt a se adresã si corespondintiele, ce privescu Redactiunea, administratiunea seu speditur'a; cãte vor fi nefrancate, nu se vor primi, era cele anonime nu se vor publicã.

Pentru **anuncie** si alte comunicatiuni de interesu privatu — se raspunde cãte 7 cr. pe linia; repetirile se facu cu pretiu scazut. Pretiuu timbrulu cãte 30 cr. pentru una data se antecipa.

Cãtra on. Publicu!

Apropiandu-se anulu nou 1875, dupa-ce sacrulu interesu si scopulu speciale, pentru care am infiintiatu acãsta fōia, si cu grele sacrificia o sustienuramu 9 ani de dile, — in facia celoru mai grele si critice imprejurãri de astadi, ce — in decursulu anului viitoriu negresitu trebuie sã aduca mari, si in vieti'a popōraloru afundu taiatōrie schimbãri, — ni comanda imperiosu, continuarea cu ori ce pretiu a intreprinderi nōstre luminatōrie si orientatōrie — tocmai in acestu momentu criticu, prevediutu si predisu de noi:

Supunendu-ne acestoru consideratiuni, venimu a publicã

Invitare de prenumeratiune

la

„ALBINA“

pe anulu 1875, cu pretiurile si in conditiunile de pana acuma.

Rogãmu cu totu de a dinsulu si cu tōta intetirea, nu numai a grabi cu prenumeratiuni cãtu mai multe, pentru de a ni usurã subsistinti'a si mai antai de tōte regularea expeditiunei, ci si cu refuirea restantieloru celoru multe, de pre anulu acest'a, ma si de pre cei precedinti, — pentru de a ni face posibilu si nōa achitarea creditoriloru nostri. Cãci, rogãmu a fi luatu in consideratiune, cumcã „Albina“ nu mai dispune de medilōce speciali de subsistintia, de òra-ce prin scaderea succesiva a subventiunei ce o primiã de la ilustr'a familia de Mocioni, a ajunsu a se sustienẽ numai din banii de prenumeratiune. — **Redactiunea.**

La incheierea anului 1874

Fiindu acestu de facia nru — celu din urma alu foiei nōstre din anulu ce — la o mare parte a lumii — dejã a expirat, òr la noi expira peste trei dile; dupa usulu diaristicu ni-ar incumbe detorinti'a, sã aruncãmu o reprivire rapede peste trecutu si — sã arẽtãmu pe scurtu: *ce progrese am facutu in acestu annu; — pana incãtu — spiritualminte si materialminte ne-am desvoltatu si perfectionatu; — dẽca vieti'a ni s'a inlesnit si indulcitu — ceva mai multu de cãtu pana aci; — dẽca am inceputu a senti, cã traimu intr'unu statu de dreptu si decultura, intr'o adevrata patria?*

Du, de aceste cestiuni. ar trebui sã ne ocupãmu, asupra acestora ar trebui sã facemu constatãri; cãci — propriamente aci se concentra scopulu vietiei sociali si culturali, a vietiei intr'unu statu civilisatu, statu de dreptu, — cum se dice cã ar fi — eminentminte — statulu, carui avem noi fericirea d'a apartienẽ, **Ungaria si resp. Austro-Ungaria.**

Ei bine; dar òre intre imprejurãrile nōstre de facia, pōte fi de lipsa, ca sã facemu noi acea reprivire si sã ni indopãmu colōnele cu rezultatulu, cu constatãrile speciali ale acelei operatiuni?

Suntemu convinsi, cã — la acãsta intrebare, dintre 100 de cetitori asidui ai foii nōstre, 99 celu pucinu, vor raspunde cu — **ba.** Nu este nice o lipsa si — nu ar fi nice unu folosu!

Nu cunōsemu, si — prin urmare cu buna credintia si consciintia potemu afirmã, cã — nu esiste unu sufletu de omu in natiunea nōstra, de omu cu

minte si cu omenia, care ar fi in stare sã afirme si sã arete prin date positive, cumca natiunea romana, popōrulu romanu, cele trei millione de cetatieni, ce vinu sub acãsta numire, in acãsta patria strabuna, dar — fōrte mamera a nōstra, in cursulu anului 1874, ori in ce privintia sã fie progresatu, sã se fi perfectiunatu, sã-si fie sporitu fortiile spirituali si materiali si garantiile viitoriului — cãtusi de pucinu, incãtu sã se pōta senti — *ca romani*, cum ii-a facutu Ddiu si ii-a conservatu pona aci — natur'a si istori'a, — cã atari sã se pōta senti mai buni, mai perfecti, decãtu cum au intratu in acestu annu.

Ba din contra, suntemu convinsi, cã — intregu publiculu nostru nationale este de celu mai de plinu acordu cu noi, cumca — in tōte privintiele, in tōte bunele credintie si sperantie, in acestu annu am regresatu, am devenitu mai seraci, — am devenitu prin multele suferintie, sarcine si necasuri — acolo, in catu — si intre noi incepe a se latã credinti'a, cã — *mai reu nici nu pōte sã fie!*

Nu scim, in intregu decursulu anului, sã aflãmu unu unicu punctu, o unica intemplanã publicã, de interesu comunu, care sã ni pōta redicã anim'a si sã ni fie spre bucuria si mangaiare. In tōte intreprinderile nōstre nationale, ori cãtu de indreptatite si leiali ar fi fost ele, pentru cã au fost *nationali*, s'a mesteccatu de susu, de la potere — *veninulu mistificãrii, incurcãrii si paralisãrii.*

Am ajunsu chiar in decursulu acestui annu — acolo, incãtu incepemu a crede, cã statulu nostru, statulu Ungariei si alu Austro-Ungariei, si-afla chiamarea, intru a *impedecã desvoltarea naturale, inavutirea spirituale si materiale, perfectiunarea si fericirea popōraloru sale!* — incãtu nu o data, in casuri flagranti de acãsta natura, a trebuitu sã eschiamãmu cu dorere: *Òre mai existe morala si umanitate in lume! Òre — noi Romanii din Austro-Ungaria, mai avemu patria? Mai avemu noi drepturi in statu?!*

Ei bine; pricepem, cã — dupa aventulu, ce luasera siantiele democratiei, a umanismulu si liberalismulu — dela caderea despotismulu la *Magenta* si *Solferino* si *Sadova* si *Sedan*, — dupa acelu aventu, *reactiunea avea curendu sã-si redice capulu*: dar — cum vine, de eroii udenōra ai libertãtii, cari — cu principale loru liberali apucara a se asiediã in loculu absolutismulu si despotismulu trantitu, — cum de acesti eroi ai libertãtii — in cãti-va pucini ani, si a nune dela 1867 pan' la 1874, o dusera de *intrecura departe-departe*, intru insialarea, despoiarea si apesarea popōraloru — *pre tōte absolutismele si despotismele de mai nainte?!*

Acãsta — impare o enigma, carea ori cum considerata — formediã intrebarea cea mare si essentialã, de care trebuie sã se ocupe amicii si aperiatori adeverati ai popōraloru, fora de acãrei buna lamurire si deslegare — ei abiã vor fi candu-va in stare, a se orientã in oper'a loru, in lupt'a pentru *drepturi egali*, pentru conditiuni de cultura si perfectiune egale, pentru garantiã de progresu, si prosperitate si fericire comunã in societatea publicã, ce se numesce *statu si patria.*

Acãsta intrebare, asiã credemu noi, trebuie sã ne preocupe mai vertosu; acãsteia trebuie sã se deã lamurire si desle-

gare, specialminte in press'a popōraloru impilate si maltratate — *in anulu ce vine*; si — astfelu fiindu, acãsta intrebare si pentru noi va formã o tema si unu studiu principale; cãci —

Opiniunea publicã intrẽga tiene, cã anulu 1875 — nesmintitu, ori in care parte, trebuie sã deslege greutãtile publice-politice, pre cari anulu 1874 le-a redicatu la culme. Ori cum deci potericii din fruntea statulu, intru intieptiunea loru domnescã voru aflã de bine a croi nōu'a sōrte a popōraloru, noi — credintiosi programei nōstre — paruriã si intre tōte imprejurãrile, vomu urmã a constatã si descoperi popōrulu nostru adevverulu.

Si — de òra-ce noi, sentiendu-ni pe fie-care dia scaderea poteriloru in lupta, — asiã credemu, cã — suntemu pentru celu din urma annu la acestu postu, *atãtu de espusu si greu*; deci si din acãsta consideratiune, spre usurarea orientãrii mai de parte a celoru ce ni voru urmã in lupta, pre acestu terenu, vomu publicã — la ocazioni potrivite — tōte cãte date si acte secrete avemu la dispoziitiune din lupt'a nōstra de 15 ani in cōci si astfelu — sperãmu, cã vom potẽ contribui multu la deslucirea si chiarificarea multoru intemplanente — fōrte momentōse, dar prẽ pucinu lamurite din trecutu.

Inchiamãmu anulu 1874, ca pre unulu alu confusiuniloru si apesãriloru si suferintieloru neurmate; lu-inchiamãmu cu dorinti'a si in speranti'a, d'a trece intr'unu annu de lamurire, chiarificare si deslegare — mai sincera si adevrata, a cestiuni si problemei celei mari, despre vieti'a de statu si fericirea popōraloru. —

Budapesta in 28 dec. 9 ian. 1874.

Scirea de dia, cea mai interesantã — este dia *Francia.*

Mercuri-a trecuta, redeschidiedu-si adunarea nationale siediintiele in Versalia, *MacMahon* pasi la medilocu cu unu mesagiu, pofindu deslegarea cestiuniloru de constitutiune.

Dupa acest'a *Batbie*, presiedintele comisiunei pentru constitutiune, fece aretare, cã raportulu acestei comisiuni este gat'a, si ceru deci, ca indata dupa proiectulu de lege pentru armata, sã se puna la ordinea dilei legea pentru senatu.

Se nascu disputa mare. Republicanulu *Laboulay*, — propuse, ca proiectele despre constitutiunea si transpunerea potestãtiloru de statu sã premẽrga legii pentru senatu.

Ministrii spriginira propunerea lui *Batbie*; alti mai multi pre alui *Laboulay*. La votare, acãsta din urma propunere se primã cu mare majoritate.

In urmare Ministeriulu si-dede demisiunea, pre care *MacMahon* se indoiã s'o primẽscã; dup'aceea totusi n'avu in catu.

Incercã consultãri pentru nou regimu — cu *Buffet*; incercã si cu *Brogie*, si cu *Larcy*, totu din drept'a; dar — nu succese. Dupa cea din urma scire telegraficã, ieri *MacMahon* a rogatu la sine pe republicanulu *Dufaur*, amicu lui *Thiers*.

Ce se va alege, vom vedẽ adimane. Republic'a francezã ar avẽ detorintia sã se revangiedie pentru *Spania*; — dar acest'a cine va potẽ astoptã de la unu *MacMahon!* —

Regele *Alfons*, alalta-ieri, joi, se imbarcã la *Marsilia*, pentru d'a calatori sã-si ocupe tronulu. —

Memorable este o notitia ce ni-o aduce „*Ag. Havas*“, cumca adeca *Turcia* ar pregati armele in contra *Serbiei*, precandu d'alta

parte intre *Serbia* si *Romania* existe tru de aliantia ofensiva si defensiva.

La acãsta scire ingamfatu d' *Naple* dice, cã unii de ai sei ar crede, cã facia de o atare eventualitate, *Austria* trebuie sã ite pasatiune, adeca: ind *Romania* se va miscã, ea sã fie ocupa a rmelo Austro-magiare!

Seraca lume, ce mai fanfaroni ai suntemu noi austro-magiarii!! Am statu *Crivosca*. —

Aici la noi a casa, in fericit'a-nefericita *Ungaria*, in ruptulu capulu se facu la combinatiuni, cari de cari mai desiuchiate, care a salvã patri'a, resp. stepanirea magiara. Iac — o ideia san etōsa, practicabilã, inca n'a sãtitu la lumina.

Diet'a astadi se redeschise — in reprezentantiloru, cu o casa cãtu se pōta de gōla. Asiã se vede, cã domni deputati mai au si alte grigi, de cãtu fericirea patriei prin votarea iute de dãri nebunesci! Repor-tatiatu vom publicã in nruulu viitoriu. Siediintie proxime nu s'a prefiptu, fin au sã lucre sectiunile. —

Convocare.

La cererea espresa din mai multe pãrti, subsemnatulu presiedinte alu clubulu deputatiloru nationali opozitionali de la Diet'a Ungariei, considerand cã dupa publicatiunile foile *Magyar Lapja* la 20 ian. n. are sã se incẽpa *Comisiunea* reprezentativa desbaterea, atãtu *ortodoxe*, asupra bugetulu si legãrii *coloni* d'ũe de contributiuni, si cã — nu pōte fi permis, ca deputatii nã — ali facia de acea desbatere sã remana indue. — *neorientati*; spre scopulu luãrii de puseama, convocã prin acest'a, pre diu'a de 17.5 ian. seu celu mai tardiu pre cele dōne urmatōrie aceleia, pre toti domni deputati, membri ai clubulu si partiei, la consultatiuni in Budapesta, otelulu *Ungaria*. — *Antoniu Mocioni*

Budapeta, in 8 ian. n. 1874.

Si alu d'uoilea si treilea, dōra ce — in urma *gimnasia slovace* din Ungaria, — cele din *Znyo* si *Sanu-Martinu*, cadiu. *vyp* — ma furiosei netolerantie magiare! *t* Buletinulu oficialẽ astadi li publicã sãlverea.

Caus'a, pentru care magiarismu e discretionariu de la potere, lipsi pre o operatiune patriotica de dōne millione sufletu — de medilōcele unei instructiuni nationale — este — precum de o suta de ori am areta — cãci stepanitorii nostri credu, cumca prin detrogerea nutrementulu spiritualẽ nationale pōrale si-vor cultivã fiii, aspiratori la desvoltare — numai de magiari, si asiã vor de veni mereu tributari magiarismulu sufletulu, pan' la totale prefẽ — seu pentru!

Pretestulu — firesce — este altulu — cum la rondulu nōstru am aretat — *Slovaci* adeca, seu cu alte cuvinte mai — *magiarulu acusa magiaru pre slovaci, cumca in secolele loru nationali nu cultivã spiritulu magiaru, alu statulu magiaru, ci — desvota si si-interescu spiritulu loru propriu — slavu, carele este contrariu statulu magiaru!*

Am disu si sustienemu, cã cu acestu cventu, despotii dela potere in tota diu'a ni potu inchide si ale nōstre biete pu'ne gimnasia, ba ori cari alte institute de cultura; cea-ce nesmintitu va si urmã, dẽca sōrtea si *MSa* va mai suferi lungu timpu la potere pre „*barbarii moderni*“ si cu banditismulu civilisatiunei de astadi! La *Deva*, cu serman'a de preparandã romana, inceputulu s'a facutu; apoi deakistii, re-mamelucii nostri, *Oltanii* si *Be*

șanii, și mai câți tot de această categorie, firesc că sustinere pre naltă ste panire, carea este de la Ddieu, (?!) spre fericirea poporalora prin împilare și despoiare și detragerea culturii nationale, — și pre această cale a politiceii sale parintesci!

Destulu că gimnasiale slovace din Znieo și din Sannu-Martinu prin decretu mai inaltu sunt desfiintate și cu ultimă ianuaru ele vor fi inchise; profesorii vor remanē cu budiele imflata, ăr scolarii — ca vai de ei, pe strade, anume aceia căroru medilōcele nu li vor face posibilu trecerea la care-va gimnasiu magiaru!

Organele magiare, tōte bine siovinistice, salta de bucuria, și — acēst'a astadi, candu dejă și nemtii din patria incepu a se desteptă și miscă — in modu demonstrativu, și candu tōta lumea culta, dar specialminte diaristică din Germania intrăga, incepe a se aretă indignata de barbarismulu magiaru! Ca batuti de Ddieu in orbă loru, nu vor s' priede astepanitorii magiaru de astadi, că toțmai prin aceste triste triumfari ale barbariei loru, natiunea loru magiara are s' se cere multa ura, și că — are s' pēra ca vai de ea!

„Astadi mie, manē tie.“ —

Actulu de instalare a metropolitulu

Asiā credeamu, că se va fi terminatu mai multu prin implinirea formelor prescise, și că deci, nedispunendu noi de destulu spaciū, pentru inregistrarea pre lungu și largu a unoru solenitāti, numai forme, va ajunge a fi luatu, numai scurta notitia despre elu, precum feceram noi la rondulu nostru.

Ne-am cam inislatu. Faptorii principali — asiā au bine-voitu, asiā au afiatu cu cale, ca ocaziunea s' o folosēsc a pōtru manifestatiuni de importanția. Celu pucinu astfelu suna judecat'a, ce ni se descoperi din mai multe părți.

Pomp'a primirii straordenarie a presantiei sale, parintelui metropolitu — la gara, acum a posteriori ni se presenta ca unu *preludiu*, cărui a coresponsu unu *epilogu*, totu atātu de batatoriū la ochi. Dar *mediulu*, *sem-lurele* l'au formatu — fora tōta indoiel'a — *cuvēntările* rostite in biserica, d'ō parte prin parintele vicariu *Metianu*, ca comisariu-presiedinte alu congressulu electorale, d'alta parte prin parintele archiepiscopu și metropolitu.

Aceste cuvēntări, precum ni se scrie, pesenta dōue *programe formali*; unulu — ca alu *congressulu* și resp. alu *prē demnulu* seu presiedinte, celalaltu ca alu noului *d. archiepiscopu și metropolitu*.

Astfelu fiindu, firesc că — nu ni pōte fi iertatu, s' le trecemu cu vederea.

Pricēpemu, că — nu este timpulu, ca s' ne apucāmu a luā la critica agera aceste dōue *programe*; ba s' ni ierte domniū corespondinti, chiar asta data, nici aceea nu vom cerestă: ōre intre impregiurările de facia, erā indegetatu, erā consultu, a merge atātu de departe in specializări? ci vom lasā totulu la judecat'a publiculu celui mare, și pentru aceea vom reproducu simplu ambele cuvēntări, precum ni se comunicara ele — desclinitu corese, și — numai atāt'a vom permite, resp. reflectă, cătu spre mai buna pricepere — ni se pare ne-aperatu de lipsa.

Mai antai de tōte observāmu, că discursulu de intruducere alu parintelui *Metianu*, in intregu cuprinsulu seu — tinde a tienē contu de principiale, parerile și dorintiele, pre cari santi'a sa — credemu că si insusi le nutresee, dar de buna sēma le-a culesu din desbaterile cele multe in adunările partitei liberali de la congressu, prin a căroi voturi s'a alesu metropolitulu.

Da, Santi'a sa, presiedintele congressulu, a fost fidelu interprete a majoritātii congressulu; a spusu presantitulu archiepiscopu și metropolitu, cum priveace congressulu *oficiale bisericesci* și — cum ar dori, ca aceste oficia, de la Metropolitu pan' la diaconu, s' privēasca biserica și poporulu.

Ne interesēdia fōrte multu acestu modu de cugetare, acēsta solona profesiune de credintia, — cu atātu mai vertosu, căci — mane-poimane are s' fie alegere de oppu la Aradu, apoi — cine nu scie astadi, că parintele vicariu episcopescu alu Oradei, este pentru acelu scaunu candidatulu celu mai multu

numitu. Discursulu seu deci de la instalatiunea din Sibiu — cauta s' trēca totu o data și de programa a candidatulu la scaunulu vacante din Aradu.

Apoi de buna sēma, in asemenea mesura va interesā pre natiune discursulu, ce dede ca respunsu parintele metropolitu, dēca i vom spune, că — propriamente respunsulu nu suna atātu la cuvēntarea de intruducere și anume — nu la frumos'a teoriā, ce desvoltă parintele vicariu-presiedinte, despre relatiunea intre cleru și poporu, cătu mai vertosu la — „*puntele de conducere, statorite intre partit'a liberala de la congressu și intre nou alesulu archiepiscopu și metropolitu.*“

Onoratii cetitori ai acestei foi — si-vor aduce a minte, cum noi inca de asta vēra am anunțiatu, că — partit'a nostra nu se va duce la congressulu electorale cu unu candidat anumitu, ci — cu o *programa*, cărei va caută și ingagiā pre corespondentiulu candidatulu.

Parintele *Mironu*, pre carele foile și omenii guvernului lu-pusesera candidatulu alu guvernului magiaru, toțmai ca atare nici de cum nu pōtea s' fie alesu, de cătu numai pre langa ingagiamente speciali, intru interesulu bisericeii și alu poporulu. Nu că dōra majoritatea ar fi avutu destula causa d'a se indoi de sentiurile bune și firmitatea de caracteru a presantiei sale, ci — in faci'a portarei atātu de inamice a guvernului cătra noi, opiniunea publica pretindea o *satisfactiune și garantia*. Satisfactiune s'a datu, prin cele 45 de bile albe; garantia prin — adoptarea unoru puncturi, ce constituēscu essintia programei nōstre, și cari — in pucine cuvinte contrase, suna asiā:

I. *In generale*: Aperararea și sustinerea cu firmitate, și desvoltarea succesiva, și aplicarea in sensu liberala a statutulu organicu bisericescu.

II. *In speciale*: 1. Aperarea cu energia a scōloru confessionali; lătierea in tōte părțile a instructiunii și culturii nationale. — 2. Moralizarea și disciplinarea clerulu și a poporulu nostru, și ferirea acestui terenu de influintia straine. — 3. Sterpirea multelor abuzuri in biserica. — 4. La alegeri in cadrulu autonomiei nōstre — evitarea de vorice influintia spre paralizarea dreptulu legale. — 5. Spriginirea tendintiei d'a spori numerulu dieceselor cu dōue. — 6. In casuri nationali bisericesci grave — consultarea cu barbatii de frunte și pasirea in cōntielegere. — 7. Relatiuni cătu mai bune cu fratii connationali, de alta confesiune, resp. cu capii bisericesci ai loru. —

Prin adoptarea acestoru puncturi, parintele *Mironu Romanulu* și dēca pana aci n'ar fi fost, a devenitu aderintele partitei liberali din Congressu și — peste totu din sinulu bisericeii nōstre.

Si acum onoratu Publicu, conoscedu și petruindudu bine-bine, cele mai susu insirate, vom face s' urme ambele discursuri, de cari amintirāmu, și — vom lasā — repetimu, ca prin comparatiune și combinatiune totu insulu s' si feca judecat'a sa, dupa mintea și anim'a sa; ăra noi vom tacē, pana candu casuri s'eu evenimente concrete nu ni vor impune detorintia de a vorbi.

Cuvēntarea de intruducere

a parintelui vicariu episcopescu *I. Metianu*, *rostita in calitate de comisariu-presiedinte ale Congressulu electorale, la actulu de instalare a metropolitulu Mironu Romanulu, in Sibiu in 15/27 decembre 1874.*

„Maritu Congressu! Domniloru deputati!

„Dupa o pauza, in care actele congressulu nostru electorale au amblatu pre la inaltele locuri, a sositu tempulu, și astadi este diu'a redeschiderei congressulu nostru electorale, pentru intruducerea solemnă a alesulu nostru, in scaunulu archiepiscopale-metropolitanu; deci ăta deschidu siedintia acēst'a:

„In numele Tatalui și alu Fiului, și alu Santulu duchu; — cu cuvintele psalmistulu: „Mantuire au tramisu Domnulu poporulu seu.“ (110 v. 8.)

„Dia mare și de bucuria este pentru noi diu'a de astadi, este diu'a aceea, intru care s. mama biserica a nōstra, dupa unu doiu indelungatu, ce-lu imbracase din caus'a gravelorupperderi din urma, și dupa ingrigiri seriōse de sōrtea sa, abiā astadi potū depune acelu doiu; abiā astadi se potū imbracā in vestmintele sale serbatoresci de

bucuria; — pentru că abiā astadi se pōte bucurā de mirele ei. Pentru aceea repetu, domniloru! diu'a de astadi e dia de bucuria pentru biserica nōstra; căci este diu'a intruducerei alesulu nostru — capu bisericescu, — in scaunulu archiepiscopale-metropolitanu, și căci este diu'a intru care „a tramisu domnulu mantuire bisericeii nōstre.“

„Dēca vomu considerā d-loru! că singurulu nostru tesauru și sengur'a nostra consolare, — in aceste tempuri grele, — este biserica nōstra strabuna, aceea, care totu-de-a-un'a a fostu și scutul stramosiloru nostri; dēca vomu considerā, că ea si atunci ne-a feritu de pericle, candu insasi erā periclitata prin subjugarea sa; dēca vomu considerā, că ea — care in tempuri grele ne-a strinsu la sinulu ei de maica, ca s' nu retacimu, — pana ieri crā imbracata in doiu, ăra astadi o vedemu in vestmintele ei serbatoresci „ca pre o mirăsa infrumsetiata“: atunci cu totu dreptulu potemu dice că diu'a de astadi, este acea dia, in care „a tramisu domnulu mantuire poporulu seu.“

„Sciti, domniloru! căta dorere ni-a causatu perderea cea prē tempuria a neuitaverulu „mare Andreiu“; sciti, cu căta ingrigire amu procesu la indeplinirea scaunulu seu veduvitu; sciti, că dupa alegerea parintelui *Procopiu* in acelu scaunu, nici nu se alinara bine dorerele perderei celui mai demnu archipastoriu alu nostru, si alta perdere simū bisericeii nōstra, prin trecerea Parentelui *Procopiu* la patriarchi'a din Carlovotiu; ăra dupa tōte acestea, sciti d-loru, cu căte temeri și ingrigiri, ne apropiaramu, abiā de alu 2-lea congressu electorale in viētia nōstra bisericeasca — temeri și ingrigiri, nu cum-va tenerulu nostru edificiu bisericescu s' fia periclitatu dintr'o parte s'eu alt'a. Sciti, d-loru! cătu de tare se immultira ingrigile nōstre atunci, candu vedurāmu, că alagerea nōstra din 1. novembre st. nou, nu obtionū prēinalt'a aprobare: dara, — multiamita prevedintiei divine, „dela carea se indrēpta pasii ōmeniloru și calea loru,“ (ps. 36 v. 23), că nu ne-au parasitu nici atunci in acele momente grele de ingrigire; multiamita intieleptiunei d-vōstre, că ati sciutu pune interesele bisericeii mai prē-susu de tōte, și cu privire la acele interese, v'ati concentratu increderea in acēl'a, carele fū chiamatu dela Domnulu, a latū acea incredere intre toti filii bisericeii și ai natiunei nōstre. Asiā este, d-loru! Congressulu nostru electorale, avendu in vedere interesele bisericeii, si-concentrā votulu seu in acēl'a, carele va scī imbinā interesele bisericeii cu ale patriei, in sensu bine intielesu; Congressulu nostru electorale si-concentrā votulu seu in acēl'a, care va scī stringe si intari totu mai tare legatur'a unitatēi nōstre bisericesci, — vechi'a aspiratiune a parintiloru nostri, — ăra prin acēst'a — si logatur'a dragostei fratiesci, carea este bas'a religiunei crestine, si conditiunea esistintiei nōstre.

Astfelu, d-loru, Congressulu nostru electorale, in siedintia sa dela 21 noemvre 1874 vechiu, in contielegere si amōre fratiesca, alēse de Archieppu și Metropolitu alu Romanilor gr. or. din Ungaria și Trannia, pre Presant'a Sa, Parintele *Mironu Romanulu*, Episcopulu Aradulu, care alegere cu adres'a congressulu electorale dela 24 noemvre v. substernendu-se prēnaltulu locu spre sanctionare, Majestatea Sa c. r. apostolica, Imperatulu și Regele nostru *Franciscu Iosifu I.* s'a induratu prēgratiosu a o intari, — precum veti binevoi a intielege din inaltulu decretu cărui'a se da cetire.“

(Aci se dă cetire prē naltulu rescriptu regiu deintarire, mai antai in originale, apoi in traducere. Rescriptulu este din Gödöllő, cu datulu 12 dec. 1874, indreptatu cătra Consistoriulu metropolitanu, și suna, cumca MSa s'a induratu prēgratiosu a intari alegerea episcopulu *Mironu Romanulu* de archiepiscopu și metropolitu gr. or. romanu, care alegere s'a efectuitu in Congressulu nationale bisericescu; totu d'ō data anunțiatu, că diplom'a confirmatiune se va spedā mai tardiu.)

Apoi comisariulu congressuale continuā astfelu:

„Dupa cele audite veti binevoi a vedē, d-loru, că biserica nōstra nu mai este veduvita, că ea si-a redobanditu pre mirele seu, in persōn'a alesulu nostru, a Escelentiei Sale Parintelui *Mironu Romanulu*. Deci dara bisericeii nōstra cu dreptu cuvēntu a depusu astadi doiu, si s'au imbracatu in vestmintele

serbatoresci de bucuria, ăra poporulu nostru credintiosu, carele cu cătu sunt tempurile mai grele, cu atāt'a mai multu si-intōree privirea spre biserica strabuniloru sei, dieu: poporulu nostru, dela o margine pana la cealalta a metropoliei nōstre, cu dreptu cuvēntu salta astadi de bucuria, pentru că nici elu nu mai este orfanu, ci si-a redobanditu pre acelu parinte alu seu, dela carele astēpta ingrigirea și consolarea sa.

„Veniti dara, d-loru! pentru tōte aceste faceri de bine, s' multiamimu mai antai *Ddieului parintiloru nostri*, celui in veci laudatu și prē maritu; s' multiamimu Majestătii Sale Imperatulu și Regelui nostru *Franciscu Iosifu I.*; s' multiamimu și inaltulu Regimu alu Majestătii Sale; și astfelu multiamitori, s' intruducemu pre alesulu nostru, in scaunulu Archieppale-metropolitanu, alu marelui seu antecesore de pia memoria, *Andreiu bar. de Singuna*.

(Aci urma intruducerea in scaunulu, pana aci golu.)

„Dupa-ce astfelu am intrudusu pre alesulu nostru in scaunulu archieppale-metropolitanu, și dupa ce prin acēst'a am depusu cărm'a bisericeii nōstre in manile Sale, s'ar parē că cu acēst'a am fi implinitu misiunea nōstra, ne-am fi ajunsu scopulu ce urmārimu; dara — nu este asiā, d-loru! Prin cele ce am facutu pana aici nu ne-am ajunsu scopulu, ci ne-am procuratu numai unele medilōce ducatoriē la scopu. Scopulu este numai unulu, adēca: *binele și fericirea credintiosiloru bisericeii nōstre, aici pre pamentu, și din colo de momentu*; ăra medilōcele ce duc la acestu scopu sunt multe: alogorile de Eppi și Archieppi, și chiar alesii nostri, apoi canōnele nōstre și constitutiunea nōstra, cu tōte institutiunile nōstre bisericesci, — sunt totu atātea medilōce ducatoriē la scopu. Repetu, d-loru! scopulu nostru unulu este: *fericirea vremelnica și vecinica a poporulu credintiosu*; unu scopu pe cătu de mare și santu, pre atātu și fōrte doritu; unu scopu pre carele poporulu nostru credintiosu lu-astēpta dela capulu bisericeii sale, intocina precum astēpta si membrii unei familii fericirea loru dela capulu familiei; unu scopu carele se pōte ajunge numai priu intielēpt'a intrebuintarē si aplicare a medilōceloru și adēca: a asiediaminteloru nōstre bisericesci, — ăra despre bun'a si intielēpt'a aplicare a a costoru medilōce, adēca: a asiediaminteloru nōstre bisericesci, din partea capulu bisericeii nōstre ni garantēdia trecutulū seu, intieleptiunea, tactulu si esperintia sa; pentru aceea noi toti căti voimu scopulu: *binele și fericirea credintiosiloru nostri*, s' ne grupāmu in jurulu Escelentiei Sale, parintelui nostru Archieppu și Metropolitu, s' conlucrāmu cu densulu impreuna, la regenerarea și consolidarea nōstra; căci — „toti a lui Ddieu lucratori impreuna suntemu.“ (Pav. ap. c. 3 v. 9.) — S' ascultāmu sfaturile sale cele parintesci, dupa dis'a aceliu'a-si Apostolu: „fratiloru ascultati pre mai marii vostri, cari priveghiadia pentru sufletēca vōstre!“ (c. 13, v. 17.) S' lu iubimu si s' lu venerāmu, ă ca pre alesulu nostru, și ca pre parintele nostru, adēca: si pentru demnitatea nōstra și pentru demnitatea sa archipastoresca.

„Sciti cu totii, d-loru! că chiamarea arhierēca, si preste totu pastorirea sufletēca este atātu de mare, incātu dupa dis'a s. scriptura: „Si umiriloru angeresci inca este grea și infricosiata.“ — Domnulu nostru Iesu Christosu, voindu a aretā insemnetatea chiamării acēstēi'a, de 3 ori a intrebātu pre iubitulū seu invetiaceulu Petru: „Simone a lui Ion'a, iubesci-me?“ ăra la respunsurile afirmative ale acēstui'a: „Dōmne tu tōte le sci, tu sci că te iubescu,“ replicā mantuitorulu nostru Iesu Christosu: „pasce oile mele, pasce mielusciū mei!“

„De unde se vede greutatea chiamării arhierēscu, greutatea de a conduce turm'a nu la man'are peritōria, ci mantuitōria și fericitōria; dara apoi se vede si aceea, că dēca cine-va este pastoriū s'eu archipastoriū, este numai pentru că are turma, — căci de n'ar fi turme, n'ar trebui s' fia nici pastori, s'eu cu alte cuvinte: dēca n'ar fi poporulu, n'ar fi preoti, nu protopopi, nu Eppi, si asiā mai departe; va s' dica tōte aceste demnitāti sunt pentru credintiosi. Deci dara trebuie s' recunoscemu, că *turm'a s'eu poporulu credintiosu este fundamentulu puseiunei si alu esistintiei*

nôstre a pastorilor, cum si că: cu câtu fundamentulu acest'a alu nostru va fi mai tare si mai solidu, cu atât'a mai stabilu si mai tare va fi si edificiuul nostru bisericescu, redicatu de asupra-i; de unde urmédia că: ori-cine voiesce asecurarea pusetiunei si a existintiei nôstre bis. pentru tôte tempurile, acel'a trebuie sê voiesca si intarirea si consolidarea fundamentulu nostru, adeca: *intarirea si consolidarea credintiosilor nostri*, cari sustienu bisericile, parohiele, protopopiatele, eparchiele si metropol'a nôstra.

„Si fiindu că chiamarea acest'a in prim'a linia este a capulu bisericii nôstre, asiã dara me intorcã câtra Tine, bunule parinte! si aducandu-ti aminte, că prevedinti'a si biserica ti-inecredintiedia astadi toigagulu si scaunulu archiepiscopu-metropolitanu alu marelui Teu antecesoru „*Andreiu*“; că prevedinti'a prin congressulu acest'a ti-inecredintiedia astadi biserica'st'ra buna, — celu mai pretiosu tesauru stramosiescu alu nostru; — aducendu-ti aminte, că *esci fiintu poporului nostru*, nascutu si crescutu la sinulu lui celu doiosu, alu acelui poporu carele constituie biserica'st'ra: in numele congressulu ti-oferu — la ast'a ocaziune solena, *conducerea bisericeii*, era cu acest'a si ingrigirea credintiosilor nostri in venitoriu, rugandu-te, sê primesci acest'a conducere, acest'a ingrigire, cu acea buna-vointia, cu care ti-o ofera biserica nôstra, reprezentata in acestu congressu. Primesce, Te rogãmu, si asecurarea iubirei nôstre fiesci, si a veneratiunei nôstre profunde, si ne considera si Tu, parinte, pre noi de fiii tei, precum te considerãmu noi pre tine, de parintele nostru; fã-ni si tu parinte locu de iubire in anima'ta, precum am facutu noi tie in animele nôstre! — Era noi, multiamindu inea odata Ddiuului parintiloru nostri, pentru că to-au daruitu pre tine nôa, si strigandu cu Salmistulu: „*Spre tine Dômnne, au nadajduitu parinti nostri si ti-ai mantuitu; câtra tina am strigatu noi, si ne ai auditu*“ (S. 21 v. 45.) — ti-oftãmu multi ani de fericire, ca sê poti conclurã la opera cea mare a regenerãrei nôstre; ti-oftãmu multi ani de fericire, ca sê poti insusi vedê realizate dorintiele nôstre si ale tale, si sê te bucuri inca multi ani aici pre pamentu de fructulu osteneleloru tale: *Ti urãmu din curatiuni'a animiloru nôstre: „Sê traesci multi ani fericiti!!!“* —

Cuventarea de respunsu a Esc. Sale, Archiepiscopulu si Metropolitanulu Mironu Romanulu:

„Marite Congressu! Pré stimatiloru Domni! Iubitiloru frati si fi sufletesci!

„Nepetrunse remanu de mintea omenesca svaturile eterne, cari indrãpta sôrtoa omenimei. Ne-provediute sunt cãile, ce prevedinti'a le-a desemnatu particulariloru, pentru a contribuã la scopurile comune ale societãtii omenesci. Necunoscutu remanu in mare parte legaturile providentiali, cari facu, ca diferitele intemplãri din viet'ia poporeloru sê formeze unu intregu istoricu!

„Acesta adevãruri stau naintea ochiloru sufletulu meu in momentulu acest'a, candu chiamatu la postulu celu mai inaltu, la sarcina cea mai grea in provinci'a nôstra metropolitana, cautu imprejur, si me intrebã: cum de eu, celu micu între fratii mei, eu carele in sentiulu ne-ajunselor mele am preferitu totu de a un'a liniscea vietuiei retrase, — cum de eu, care — inca nu e anulu, de candu in acest'a santa casa am primitu darulu arhierescu, dupa unu servitiu asiã de scurtu, între imprejurãri grele ca cele ale nôstre de astadi, cu asiã marginite puteri, me vedu asediatu acolo, de unde biserica nôstra nationala, cu totu dreptulu astãpta cea mai fructifera lucrare pentru binele comunu?!

„Si cu tôte acestea me insufletesce viu'a credinti'a: că Dumnedieulu parintiloru nostri, carele a lasatu sê trãca atãte valuri grele preste sant'a nostra biserica, ni-a rezervatu noue si posteritati' bucuria adevãratei prosperãri; că Dumnedieulu mantuirei nôstre va dá tarã si putere vaselorule alese, spre propagarea adevãrulu.

„Acést'a credinti'a mea prinde rãdecine si mai afunde, deca reprivescu la devoltarea trebiloru nôstre bisericesci, mai alesu de atunci, decandu biserica'nãstrã desrobata, a primitu in fruntea sea pre neuitatulu mare arhieru *Andreiu*, carele ni-a esoperatu auto-

nom'i'a bisericesca, ni-a arãtatu de sub ruini fundamentulu primu alu edificiuului bisericescu, si ne-a pusu pe acel'a primordiele vietii nôstre constitutiunali bisericesci de astadi.

„Cu pietate in peptu-mi cátra memori'a acestui fericitu predecesoru alu meu, cu viu'a icóna a faptelor lui maretie in sufletulu meu, — cu ineredere in sucursulu maritulu congressu si alu celorlalte corporatiuni ale nôstre bisericesci, si cu firma sperantia in ajutorulu de susu, mi-vine curagiulu de a me prinde de sarcina grea, ce mi-a impus'o votulu maritulu congressu si vointia Majestãti Sale, a prégratiusulu nostru monarchu.

„Eta dara me punu in scaunulu acest'a ca archiepiscopu alu Transilvaniei si metropolitu alu Romaniloru ortodossi din Ungaria si Transilvania, me punu cu firma resolutiune de a pastor' biserice'a lui Christosu in sensulu evangheliei si alu canonelor bisericesci, a face si a intreprinde tôte cãte numai se potu implini dela marginitile mele facultãti, spre binele arhiericee mele si alu întregei provincie metropolitanã; ér' deos-bi: *spre a devoltã institutiunelã nostre bisericesci, pe basea statutulu nostru oiganicu, in sensulu celu mai liberalu, ce-lu permitu institutiunelã cardinali ale bisericeii ecumenice.*

„Din scaunulu acest'a archiepiscopescu-metropolitanu, mi-voiu redicã cuventulu meu, spre a tiené si a intari pre poporulu nostru in credintia neclatita si in omagiale de supunere cátra Majestãtea Sa, pré gratiuseiu nostru monarchu, si cátra pré nãtrã casa domnitoria; sciindu fôrte bine, că autonomi'a si institutiunelã liberali ale bisericeii nôstre, pacea din lauitru, corelatiunelã bune cu alte confessiuni, si tóta buna starea cáta o avemu, dupa Dumnedieulu mai multu avemu de ale multiemi ingrigitoru parintesci ale Majestãti Sale. — De aiciã voiu predicã cuventele evangheliei, dupa cari totu sufletulu e detoriu a se supune stapanirei; cãci stapanirea este dela Ddiu data, si celu ce se opune ei, lui Ddiu se opune. Pe temelulu acest'a dara, fara a prejudecã libertãtiloru, ce ni le asecura legile tierie, voiu indemnã totu decaun'a pre credintiosii de sub arhipastoria mea la reverintia si loialitate fatia cu inaltulu Regimu alu Majestãtiei Sale si la supunere fatia de legile ce le avemu in vigóre. *)

Legaturele, in cari suntemu de o parte cu corelegiunãrii de alte nationalitati, ér' de alta parte cu *conatiunaliti de alte bisericeii*, ca unele legature de spiritulu si de sãnge, mi voru fi de apururea cele mai pretiuite, si pentru sustienerea loru, precum si pentru infrãtierea tuturoru nationalitatiloru si a religiuiloru din patria, pe basea egalitãtii de drepturi, voiu purtã cele mai eficaci ingrigiri.

„Intru devoltarea trebiloru nôstre interne bisericesci, dorescu mai alesu a luã

*) Intonarea cu atãta emfãse a acestui puntu, de supunere, ni destãpta atentiunea, ca sê observãmu, cumã elu este necompletu; i lipsesce contrapondu lu, logic'a si bas'a morale!

Da, — asiã este: sacerdotelã vangheliei este detoriu din scaunulu seu celu — nere-strinsu in acestã privintia, a predicã poporulu adevãrulu si a spune meru detoriu ti'a sa cátra stapanire; ma si cátra toti altii cáti lu-iubescu sã-lu aperiã si i facã bine. Dar elu, pastorulu celu adevãratu, este detoriu in tocmã *a-si pune sufletulu seu pentru turm'a sa*, si a o apãrã de lupi chiar cu viet'ia sa, si candu — cei de susu s'ar face lupi, lupii poporulu, a se aruncã pre sine între turma si între lupi si cu toigagulu seu celu facetoriu de minuni, a isbi in bidiganie fora crutiare.

Acestu psagiulu — indesiertu lu-cercurãmu in comunicatulu ce ni s'a facutu, pre cum ni se dicea, coresu dupa originale, si — indesiertu, in „*Telegr. Rom.*“ Si — curiosu! — cá pre candu nime, de susu pona diosu — nu se plange, nu se pôte plange, despre vro nesupunere a poporulu romanu fatia de legi, sãu nepietate cátra Monarchu, sãu neloialitate fatia de Regimu, — totusi de asãta supunere, pietate si loialitate atãtu de multu se ingrigesce Présantitulu nostru; ér' cea-ce tóta lumã scia, că adeca tocmã bietulu poporu este celu asupritu si multu necagitu si nedreptatitu — in totã privintia, — acést'a nu se atinge cu unu cuventu! Dar — nu ni vom permito a ne indoi, că — acestu sacru oficiu, lu-vom vedê practicat in fapta, si cá — lupii cei multi, ce ne-au luat la góna de susu, curendu vor senti, in acui mana este astadi toigagulu bisericeii ortodosse romane! **Red.**

mesuri, in contielegere cu ceialalti factori competenti, ca religiositatea si moralitate sê se inrãdecineze cátu de afundu in poporulu nostru, si spre acestu scopu sê se promoviede cultura poporulu prin scolii bune si invetiatiori bunu confesionali, ér' clerulu parochialu sã se radice la inaltimea misiunelã sale procurandu -i-se atãtu calificatiune cátu sã subsistintia cuviintiosa; asemenea me sentiã chiamatu a slevã si alte trebi bisericesci, a cáora regulare e pendinte, sãu inca nu e pusa la cale.

„Atinse pre scurtu, acestea sunt agendele, acestea sunt sarcinele, ce le primescu deodata cu demnitãtea de arhieriscopu si metropolitu. Deca prin concursulu maritulu congressu si alu celorlalte organe bisericesci mi-va succede a realizã, cátu de cátu dorintiele ce le-am facia cu aceste sarcine, deca voiu vedê inforindu sant'a nôstra biserica, deca voiu esperiã, că in sinulu bisericeii nôstre nationalã; domnesce iubirea crestinesca si frãtierea, deca voiu senti, că spiritulu celu inaltu alu fericitulu meu predecesoru Andreiu, este si remane cu noi: atunci mangaierea mea sufletesca va fi deplina, atunci gratitudinea mea pentru onorificã ineredere a Maritulu; Congressu va fi espressa in fapte; atunci dupa ostenelele chiamãrei mele me voiu pôte rogã lui Ddiu cu cuvintele betranulu Simeonu: „*Acum dimito pre sierbulu teu Dômnne, dupa cuventulu teu in pace, că v-diura ochii mei saluteã ta, carea o ai tramisu naintea faciei tuturoru poporeloru, lumina spre a descoperire gintiloru, si marire poporulu seu.*“

„Ér' acum' terminandu congressulu electoralu, in care amu intratu astadi dóne luni, sê ne apropiãmu cu sacrificiele nôstre de multiamita — la altariulu Domnulu.“

Campani, in muntii apuseni ai Transilvaniei, 22 dec. v. 1874.

(Condolentia publica — celebrulu artistu G. Popescu!) Crudulu si necurabilulu morbu „*angina ditteris*“ grasédia si in muntii nostri infricociatu, si — nu unu casu este, unde parinti ce se bucurau de binecuventura lui Ddiu cu 5—6 copii in casa, astadi nu mai au nice unulu! Acestu cumplitu inamicu alu prunciloru mai vertosu, cercetã si pre amatulu si multu stimatulu d. directore de teatru, Germanu Popescu, carele petrecendu cu trup'a si cu famili'a sa aici la noi, in loculu principãle alu muntiloru, spre scopulu de a delectã si desteptã pre poporulu romanu prin admirabilele sale representatiuni teatrale, in diu'a de alalta-ieri, 20 dec. v. si-perdũ prin acela-si morbu, pre multu iubit'a si nepretiuibil'a ficeã Elena, unu mandru crinisoru cu sufletu de angeru, ce între tôte imprejurãri era bucuria si mangaierea parintiloru sei. Immortentarea se fece cu mare pompa, prin dlu protopopu alu nostru I. Patitiã si numerosa assistentia, acurgendu din tôte pãrtile multime de poporu si de inteliginti, spre a dovedã stima, simpatia si condolentia pré demniloru parinti. La acést'a trista ocaziune avurãmu onórea de a vedê in mediloculu nostru pre mai multi dintre cei destinsi ai nostri din Abrudu si Rosia, janume sã pe prédem-nulu protopopu S. Balintu, eroulu de la 1848/9, cari in capu de ierna nu crutiãra ostenele pentru d'a aduce consolatiune animeloru sfãsiate prin acéstã pierdere. Prin acéstã au deobligatu fôrte multu pre totu amicii si stimatori dlu G. Popescu.

Unu amicu, marture.

Beregseu, (comit. Temesiu,) in dec. 1875.

Vinu a reportã — dupa multu trudu, cu mare bucuria, cumã in fine ni succese a infintiã in comun'a nôstra sã a dóu'a scola, resp. clasa, pentru invetiamentulu fililoru poporulu. Aro sê fie propriamente clas'a I ér' scól'a de pana aici sê se prefaca in clas'a II.

Sinodulu parochiale, dupa multa si matura socotela, defipsa salariu, destulu de bunu, pentru noulu invetiatoriu; votã sum'a de lipsa pentru rechisitele recerute, si subscrise protocolulu, care se substernũ prin inspectoratulu concernente veneratulu consistoriu din Aradu.

Asteptãmu cu totii, că cu inceputulu anululu nou, sê publicãmu concursu pentru implinirea postulu nou de invetiatoriu si pentru inceperea scól'e nôue; cãci — acum

este timpulu si cea ce se perde, abiã se mai pôte redobendi; dar — dorere! cei de la cãrma, par cà n'au grige nici graba, caã noi. Cam de multu a urmatu substernerea: ore unde jace? De ar scã domni de la Consistoriu, cu cãte nevoi au a seluptã cei din poporu, pona sê resbésca a scóte la cale votarea mediloceloru, dóra si densii s'ar mai grabi, — si vai, ce bine ar fi, că tare este de temutu, ca prin a loru traganare sê nn se descurãgiedie de totu poporulu! —

In sér'a de 22 decemvre dlu artistu I. C. *Lugosianu* ne delectã aici in Beregsu cu o representatiune teatrala, la care luã parte o multime fôrte insemnata din locuitori. Onóre si respectu dlui artistu, cãci cu „*Romanulu munteanu*“, in costumu nationalu, intr'adeveru ne-a farmecat! Asemenea ni-a facutu multa placere si cu cele lalte piese. In poporulu nostru, respective in cei de facia, dlu artistu I. C. *Lugosianu* prin cantecele si vorbirile sale a facutu o impresiune ce nu va fi usioru uitata. Talentulu Dlu L. pentru acéstã sublima arta, merita tóta reconocitiã si merita ca sê fie recomendatu sprigunulu barbatiloru de anima ai poporulu Dsa insusi, primésca dela noi de aici cea mai sincera multiumita; cãci reconocemũ că ni este spre onóre. *Gruiã.*

L. Becicãreculu-mare, in dec. 1874.

Onorabila Redactiune! Din intemplare dedui facia cu mai multi sateni din comun'a vecina *Iancahidu* si — spre nespusa dorere audii, cea-ce tocmai de acolo, unde de mai nainte sciãmu a fi unu preotu, forte buuu poporulu si — forte interesatu pentru scolele nationali, — audii plansori si vaiãri, ce-mi sfãsiara anim'a, si pre cari mi-tienu de lucru de consciintia a Vi le atinge pre scurtu, pentru ca se aretu bietulu poporu, cumã nu este cum crede elu, că — nime nu se interesédia de necasurile lui, toti tienu cu dusmanii lui!

Scól'a din *Iancahidu* — asiã mi-spusera, că este dechiarata de comunãle si — luata din man'a nôstra, a bisericeii, cu tôte că chiar parochulu de acolo erã inspectore scolaru!

Biserica — de 25 de ani nu existã, ci servitiulu dumnediescu se tiene intr'o bieta casa; apoi — pre candu toti cu doru asteptãu, ca sê vedã o data zidindu-se o santa biserica, pre atunci aflãra că — banisoriu adunãti ai bisericeii sunt mancati pre furisãu — tocmai de servitoriulu alu bisericeii!

Acesta pre langa multe asuprele si necasuri din partea domniloru stepanitori. Si candu bietulu poporu recugetã la tôte, lu-cuprinde gróza si mâchuire, si — nu mai scie, de cine sê se ferésca, in cãtro sê se plãnga, cum sê se vaiere mai multu!

Firesce că daca in biserica si scola se intempla atacuri si perderi, casi cele atinse, apoi trebuie sê fie, pentru că stapanirea bisericesca si scolare este — *nepasata, negriginte, viciosa.*

Eu — nu sciã, pre cine sê invinuescu espresu? Dar credu, că daca plansoriu poporulu numai pre diumetate voru fi intemeiate, apoi — incependu de la preotu si invetiatoriu, pona cu protopopu si — consistoriu, nime nu pôte fi scutitu de respundere, si din acéstã consideratiune eu recomendu caus'a, celei mai serióse atentiuni aveneratulu consistoriu Aradãnu si rogu sê o facã obiectu a investigatiune fora tóta amenarea; cãci pe clulu pe dia ce merge, totu se maresce!

Poporeanu.

Nr. 56 — 1875.

Societatea academica

„*Romania juna*“, din Viena,

are onóre a invitã pre toti membrii sei, pre onoratele corporatiuni si pre onoratulu publicu romanu si filoromanu — la serbarea ajunulu anululu nou, ce se va tiené in 31 dec 1874/12 ian. 1875, la 8 ore de séra, cu o programã musicala-declamatorica, in „*Grand Hôtel*“, Opernring,

Vom fi pré fericiti de a poté salutã cátu mai multi onoratori si connationali la acéstã serbare.

Viena in 4 ian. n. 1875.

Presidintole

Dr. P. Danu, m. p.

Secretariulu

Harionu Munteanu, m. p.

Varietati.

†(Necrologu.) Din Bucuresci primim seara ca **Nicolae Ardeleanu**, compatriotul din Banatu, Snu-Nicolaulu-mare, de multi ani asediatu ca barbieriu si frisurariu in Bucuresci strada Mogosiei, barbatu forte devotatu causei nostre nationale si credinciosu principiloru Albinei, in 16/18 dec. a. c. a repositu intru Domnulu. *Fie-i tiera usora!* —

(Navala din tote partile!) In privintia unui postu de inventatoriu, la o clasa, ce este se se deschida in comun'a Ghirocu, langa Temesiora, — de o data, din trei parti ni venira trei feluri de reclame: o corespundintia „din satul“, ni spune ca — cele ce se facu, se facu fora scirea, seu cu amagirea inspectiunei scolare; o interpellatiune „din vecinatate“, vr'e a sei: cum se pote, ca concursulu, publicatu in nrulu 57 alu Luminei, esto atatu de scurtu, abia de 14 zile? In fine o „veia epistola, din locu, vine oresi-cum a ni ca totulu, spunendu ca, concursulu este mai „pro forma“, pentru amagirea ii; caici elasa nici nu era gata, precandu ariulu deja adusese inventatoriu, adeca pre individuu, alesu de sine ca se si-lu facu natu si apoi poporulu inventatoriu. — Andu pre scurtu notitia de tote acestea, unu simplu, ca — deca inventatoriu va corespondiatoriu chiamerii, apoi — fie bar si comnatu notariulu; er deca terminu va fi pre scurtu, apoi cei competintii u cerc la loculu seu — altulu mai lungu. — inspectore cercualu, asi credemu, ca in aceste pucine — va fi din destulu defectatu. —

Bursa si piatile de grane si de vite.

Fiindu la incheierea anului, seu propriamente la inceputulu anului nou 1875, cautu se atingemu cu cate-va cuvinte intregu caracterulu anului 1874, din punctulu de vedere alu bursei, seu alu pretiurilor si respectivurulu baniloru si valoriloru de bani, si reductiunei si cantarii graneloru nostre, viteloru in piatia din centru.

Eta pre scurtu rezultatulu constatariloru parte competinte in acesta privintia.

Dintre tote efeptele, ce se speculadia la bursa, cam a treia parte s'a redicatu in pretiu pe cursulu anului, er — doue treimi, raspandu au scaliutu.

Bursa, la bursa din Pesta, unde in anul 1873 in urma Krachului, caractere de speculatiune scadiusera cu 56 de milioane din cursulu loru de mai nainte, totu se chartie peste totu luata, s'au urcatu in anul 1874 cam cu 9 milioane in cursu, dar in iuliu, incatu acesta urcare atinge numai pre a treia parte din efeptele de bursa, candu cele lalte au mai scadiutu cu peste 10 milioane. Asiadara anulu antaiu dela Krach, opta din scadiamentulu de 56 milioane alu dela 1873, abia a potutu reparu cam cu 3 milioane, cam a 20-cea parte din pierdere!

Despre recolt'a anului 1874 am aretatu in nrulu seu, ca ea, peste totu luata, a fost de medilocu; dar — mai reu de catu a este, ca — granele nu se cauta, si vitele — n'au pretiulu loru corespondiatoriu. — am spusu ca este, pentru ca si in Italia si Francia, au avutu secerisiuri si deci ni-au ocupatu tote piatile.

Multu mai bine s'au cautatu la noi vitele carnurile si untur ele; — firesco, pensandu sarcinele publice mari, si esecutiunile de administratie, an impucinatulu numerulu viteloru cum dora n'a mai fost de o suta de ani de acum multu!

Precedu acelu la bursa de dia, in urma de o data, mai nice o chartia nu se cauta, si nici o valore — nu are valore; nu-su de altu er cei ce au pucini, nu cutedia a se incanta a si-i espune prin specule, ce n'au nici unu in soliditatea loru si in starea nostra economica-finantiaria, precum nici in cea po-

Nici piatia de grane nu va se mai indrepte, macar ca din Apusulu cu recolt'a buna, scirile suna cumca Francia si-ar fi realizatu totucatu a fost de vendutu. Ei dar Germania, ne cea in lipsa mare de bani, si asi nu se grabesce a cumperu cu pretiuri mai marisioare, fiindu convinsa, ca trebe se damu si cu pretiuri bagatele, candu ne va stringe dlu Ghiczy cu darea mare!

Numai ovesulu a avutu si are cautare, si se platesce cu cate 2 fl. 22—25 cr. metiulu, bani gata.

In grau, secara, cucurudiu, pretiurilo sunt numai nominali, si anume pentru graulu celu mai bunu, de 89 lb. 5 fl. 20—30 cr; celu de medilocu 5 fl; celu mai slabu 4 fl. 80 cr; seccar'a: 3 fl. 70 cr; cucurudiu: 3 fl. 50—55 cr. —

Reportulu septemanei despre tergulu de vite de alalta-ieri — eta cum suna: S'au vendutu 708 boi, parchia dela 125 pon' la 295 fl; 332 vaca, parchia dela 115 pon' la 235 fl; 80 de vaca cu lapte un'a 75 pan' la 190 fl. Carnea de vita s'a calculatu cu 25 pon' la 27 fl. magia. Tergulu de porci inca a fost bine cerestatu; s'au vendutu 5960. si adeca vii — magia cu 28 fl. pon' la 36 fl. 50 cr. —

„Periculiciu.“

foia umoristica si satirica din Temesiora — fiindu-ni pe mesa in nrulu seu 24, celu din urma alu acestui anu 1874, fiindu ca este celu din urma alu anului si fiindu ca totu anulu, din lipsa de timpu — nu no-am ocupatu de elu, sciindu-lu in mani bune, asta data aruncaramu o privire peste colonele lui si — trebe se-i facemu complimentulu. respective critic'a, cumca *corespunde deplinu imprejurariloru*, adeca — este veselu cu supere si ride — desu cu lacreme!

Asia este timpulu, si nemica atata casi o foia umoristica satirica trebe se se acomode timpului. Unde e astadi romanulu bunu, carui n'ar fi anim'a amara de cele-ce vede si sente pre tota diu'a, de susu pana diosu; dar cu tote acestea este o adeverata mangaiare sufletulu nostru, candu cine-va este in stare, a ni pune naintea ochiloru comiculu si ridiculu din lucruri, si a ne face se mai si ridemu si — macar prin acesta se ni batemu jocu de faptele omeniloru celoru slabi si netrebncii, a misiiloru — cum se numesce ei.

„Periculiciu“ si-face detorintia, si — ceace ni place — este, ca totusi se scie feri de retacirea d'a pleca pre multu pre calea *prosaica si seriosa*, pre care astadi intre imprejurarile afurisite, in cari ne aflamu, pre usioru retacesce o foia — macar catu de buna umoristica, incetandu apoi a fi *umoristica* si a-si corespunde misiunei.

„Periculiciu.“ dupa cum anuncia in nrulu ce ni sta pe mesa, va aparé si pre anulu 1875, totu in Temesiora, in fie-care luna de doue ori, si va costa pe anulu intregu 5 fl; pe diumetate anu 2 fl. 50 cr; pe unu patrariu — 1 fl. 50 cr.

Venitulu curatu alu acestei foi este destinatulu pentru sustinerea unui *Cabinetu romanu de lectura*, ce are se se infintiedie in Temesiora. Si asi credemu, ca acesta foia merita cu atatu mai vertosu spriginirea onoratulu publicu romanu. —

„ALBINA“

Institutu de creditu si de economii in Sibiu.

Dupa-cc posesorii certificateloru de actiuni ale institutulu nostru, cu numerii: 285, 361, 362, 363, 574, 685, 706, 715, 794, 820, 821, 826, 1020, 1021, 1040, 1041, 1048, 1074, 1078, 1111, 1112, 1115, 1116, 1117, 1118, 1119, 1120, 1149, 1150, 1151, 1168, 1195, 1314, 1318, 1359, 2191, 2196, 2213, 2214, 2215, 2335, 2350, 2605, 2625, 2628, 2741, 2883, 2884, 2901, 2924, 2935, 2936 si 2953, nici la siesse septemani dupa publicarea din urma a convocarei nostre din 12 novembre a. c. n'au respunsu ratele restanti de actiuni, acele certificate cu numerii de mai susu, se dechiara prin acesta nulle.

Sibiu, 31 decembrie 1874.
Directiunea institutulu de creditu si de economii „Albina.“

Starea fondurilor,

comune dieceselor Aradu si Caransebesiu, administrate prin Epitropia provisorie din Aradu, la 30 noevre 1874.

I. Fondulu bisericescu nealienabile:

a) bani gata in cass'a Epitropiei	fl.	1955.19
„ elocati spre fructificare la casse de pestrare	„	74676.04 1/2
Laolalta	„	76631.23 1/2
b) papire de valore, in obligatiuni rurale ung.	„	26250.—
c) mobilie si rechisite	„	501.62
d) obligatiuni private dela 116 debitori	„	253926.48
e) anticipatiune pentru improcesuare	„	90.—
Laolalta	„	357.399.33 1/2

Din sum'a acesta se detrage: cautuni de 125 fl. retienuti dela 6 debitori si 120 fl. interimalminte retienuti din unu imprumutu

Remane	„	357.154.33 1/2
--------	---	----------------

II. Fondulu scolare generale:

(Consta din: fondulu scolare cu Auct'a 10 percentuale laolalta; fond. pentru edificiu; fond. de pensiune; fond. „Balla“ de stipendia, si fond. convictualu aradanu.)

a) bani gata in cass'a Epitropiei	„	277.13 1/2
„ elocati spre fructificare la casse de pestrare	„	8485.22
Laolalta	„	8762.35 1/2
b) papire de valore in obligatiuni de statu	„	14800.—
c) obligatiuni private dela 119 debitori	„	57607.10
d) restanti'a Auctei scolare pana la 1. iuliu 1872, dela 352 de comune	„	34896.18
Laolalta	„	116065.63 1/2

III Fondulu seminariale „Rajacsics“:

a) bani gata, elocati spre fructificare	„	176.39 1/2
b) obligatiuni private dela 8 debitori	„	2000.—
Laolalta	„	2176.39 1/2

Resumat:

I. Fondulu bisericescu nealienabile	„	357154.33 1/2
II. Fondulu scolare generale	„	116065.63 1/2
III. Fondulu seminariale „Rajacsics“	„	2176.39 1/2
Laolalta	„	475396.36 1/2

Afara de acesta, fondulu scolare generalu mai are active nestatoribili in cifre secure in restanti'a Auctei scolare, dela 1. iuliu 1872 pana la 31. dec. 1874, dela 511 de comune, in competintia Auctei inca neimpartite definitivminte intre romani si serbi, in anticipatiuni pentru procese, in restanti'a tasului alu III-lea preparandialu; in fine fondulu acesta cum si celelalte doue, mai au parte active in interesele restanti neincurse dela diforiti debitori

Circulatiunea cassei in luna optovre si noevre 1874 a fostu urmatori'a:*)

Perceptiune:

Restulu baniloru gata dela 30. septembrie 1874.	fl.	1928.46
Papirele de valore a fond. scolare	„	274.—
Bani elocati la casse de pestrare	„	20500.—
Interesele fondului scolare	„	336.66.—
Interesele fondului bisericescu	„	3863.32
Provisiunea fondului bisericescu	„	401.05
Restanti'a Auctei 10%—la pr. 1 iuliu 1872.	„	69.66 1/2
Interesele fondului seminariale	„	46.25
	„	27419.40 1/2

Erogatiune:

Arend'a localitati	fl.	62.50
Contulu rechisiteloru	„	14.30
Capitalu elocatu spre fructificare	„	277.97
Salariulu profesoriloru preparandiali	„	300.82
Diurnele membriloru Epitropiei	„	60.—
Contulu de pensiune	„	26.25
Spese neprevedute	„	3.—70
Obligatiuni private ale fondului bisericescu	„	24000.—
Salariulu oficiantiloru Epitropiei	„	419.94
Pentru lemne de incalditu	„	21.60
Restulu baniloru gata pe 1. decembrie 1874.	„	2232.32 1/2
	„	27419.40 1/2

In lunile aceste s'a tienutu in 15/6 octombrie n, o siedintia ordinaria, in carea s'a acordatu 43430 fl. er asemnatu 10040 fl. In fapta au redicatu imprumutu 42 de individi sum'a de 24.000 fl. Bani disponibili in fond. bisor. dupace detragemu sum'a acordata si cea asemnata, laolalta fl. 73.620 —; din bani gata acestui fondu, 76.631 fl. 23 1/2, remanu 3011 fl. 23 1/2.

Georgiu Purcariu m. p., Contabilu.

*) Ne potendu-se tiené siedintia in absentia membriloru participatori la congressu, raportulu presente se publica acuma contrasu din afacerile de pe doue lune.

Publicatiuni tassabili.

Concursu.

Pentru vacantea parochia din comun'a *Marcovetiu*, cottulu Temisiului, protopresbiteratulu Versietiuului, se escrie concursu cu terminu pana la 26 ianuariu 1875, in care di se va efeptu si alegerea.

Emolumintele sunt: una sessiune parochiala, de la 207 case cate unu florinu in v. a. de numeru, si stola indatinata. Doritorii de a ocupu acesta parochia au a-si tramite recoursele, instruate cu tote documintele recerute in sensulu statutulu org. si adresate comitetulu parochiale, la dnulu protteru alu Versietiuului *Ioanu Popoviciu* in *Mercina*, post'a ultima *Varadia*.

In contielegere cu comitetulu parochiale *Marcovetiu*, in 23 dec. 1874. *Ioane Popoviciu*, protopresv.

Concursu.

Spre ocuparea postulu de inventatoriu romanu in *S. Miclosulu mare*, comit. Torontalului, indiestratu cu emolumintele de: 500 fl. anuali, 2 jugere de pamentu scolaristicu, 5 1/2 stangeni de lemne, din cari are a se incaldi si scol'a, doue gradini, dintre cari un'a e menita spre instruare prunciloru in economia si in gradinaritu, cortelu liberu de doue odai, cuina, pivnitia, camera, grasdu curte si gradina, — se deschide concursu pana in 4 septemani dela prim'a publicare, pana candu concurentii au a substérne recoursele loru bine intoemite *comitetulu bisericescu scolasticu* din aceeasi comuna, si a se presentu acolo spre documentarea desteritati loru.

Temesiora, 20 dec. 1874 *Comitetulu eparchialu-scolasticu.* 1—3.